

Skaldið Poul F. Joensen sáli, ella Pól F. sum hann vanligi varð nevndur, kundi bæði vera álvarsamur, speiskur, men eisini skemtingarsamur. Øll minnst vit berglopið í Beinistöðvið nakað herfyri — hesum fjalli, sum gav honum manga inspiratiónina. Her prenta vit vøkru yrking hansara »Beinistöðvið« og skemtiliga uppskot hansara til lögtingið um, hvussu teir á ein lættan og stuttligan hátt kunnu útvega landskassanum inntøkur.

Uppskot til landsstýrið um nýggjan skatt til skipakeyp 1956

Teir reika sum ravnar landið í kring sær pening til ognarfelag at vinna, og tingmenn leita við brillum og lykt nýggj skattaevni at finna, men fáfongt — alt skattað at beini er. — Men eg skal á hyggjuráð minna: Leggið piparskatt á hvønn gamlan drong, og nevntoll, tá ein fer í brúðarsong, og hvørja ferð maður hjá konuni sjevur, hann gjalda skal toll — 5% fyri fyrst. Hetta miljónir í landskassan gevur. — Teir brennivinstollarar, nú eru settir, kundu tølur havt á og væl ansað eftir, og panting við tannagrislan og grátur var ónýtt, øll gulu við skemt og látur. — Um onkur ger tollsvik, so kemur tað um niggju mánaðir fyri ein dag. Tá kundu vit veiðufør keypt til hvønn ein — hvønn tingmann gjørt til eitt túsundbein, — kantórir sum hundaland, — stjórar sum flugur, veitt havkallar, ronkili, ulkur og brugður, og aldri fór Føroyaland aftur um koll, vit blástu at hvørjum heimskreppuskvampi, tí øll lótu fegin kærleikatoll, og lögtingið átti Aladdins lampu.

Beinistöðvið

Rokur av eldi til skýggjanna stoðu, kókandi brimið mót himlinum reykt! Toran hon dundi við miklasta ljóði, eldgrót og øska um verðina feyk! Horvin var sólin, og himmal og jorð eitt brennandi, brakandi helviti vordði! Foldin gekk kyk, og her stundi so sárt, tá Føroyar í heimin var borið! —

Beinistöðvið reystliga stígur úr kavi, ítarstu runnur á Føroyalands grund; út móti fimmhundrað metrar úr kavi, reisist tað hátt yvir Heksfljesjund! Stinnliga høvur mót skýggjunum ber, háðar tað havið og vetursins vanda; lítur um Føroyalands tindar og sker, stár, meðan oyggjarnar standa.

Ár hava runnið, og summar og vetur skifta, tað sama tó Beinistöðvið er, enn sína bringu mót briminum setir, sum táíð vikingar land nomu her! Í brotskúmi veður á vetrarins tíð, ýlandi boðarnir rúka mót tindi. Foldin hon skelvir í ódnmikka stríð, sum bylgjandi akur í vindi!

Veturin skalvar á flottarnar leggur, glerpipur rökka av rókum í rók; fannhvíta høvur tað reystligt ber seggur, álvarsamt lítur hann veðri ímót. Stormurin áir til skýggjanna ber, ýlir um bergið við ísköldum anda, týnir hvørt kykt, ið á tindinum er. Tó Beinistöðvið ongin kann granda!

Men táíð vetur mót norðan er rikin, kavin er horvin í endaleyst hav, foldin í favn er av sólini tikin, vaknar høvur blóma, á vetrartið svav. Beinistöðvið klæðist í summarsins skrud: grønkast hvør flottur, til ovast á Flati. Sólgylda høvur tá kempan ber prúð. Blítt teskar havið í kæti.

Fuglarnir sveima um bergið í kringi, flognir til heimið, so vitt yvir hav. Har, ið fyrr favntjúkkar glerpipur hingur, byggja nú lomvigar rokurnar av, lundin av langferð í holuna kom, náti rak lomviga burt, har hann vil byggja, riturnar reiðrast á hvørjari trom, álka í skotum sæst liggja.

Beinistöðvið stendur tá fagurt at líta, grótgrátt og grasgrønt sæst skifta við hvítt, alfagrar blómur úr valltorvum anga, favn væl er grasið í fløttinum sitt. Túsundtals røddir tey margfoldu ljóð, frá teimum fuglum, í berginum búgva; tættir, — sum stjørnur eitt vetrarkvöld fritt, — teir siggjast um nasarnar flúgva.

Fylg mær á fjallið, tú føroyingur reysti! Lít yvir Føroyalands tindar og sker; sí hvussu fuglurin fjálgar um heimið! Góður við føðiland eisini ver! Mínst til, tað aldi og fostraði teg, næst var tær bæði í gleði og harmi, tað, tá tú endar tín jarðarlivsveg, leggur teg at sínum barmi.

1919

haruppi á stættinum: eg skuldi so skipa fyri ferðsluni haðani, hvørja ferð flogja var um at koma í.»

»Íðan, so virka tygum eisini sum ferðslupolitistur, meini eg?« helt eg fyri.

»Nei, ikki altíð,« svaraði minnisvarðin, »Vanliga plagi eg at sita við øðrum álógnum niður á knæ og hond upp undir kinn, starandi oman eftir tí breiðu gøtuni, beint sum myndahøggarin hevði hugsað sær tað. Men so titt og knapt eg siggi ein riðil av bilum koma koyrandi hvør í hølunum á øðrum, springi eg á fótur og fari at skipa fyri ferðsluni.«

»Tað er ikki á hvørjum degi, at ein minnisvarði yvir eitt skald skipar fyri ferðsluni í einum býi,« helt eg fyri.

»Nei, hatta er ongantið komið fyri fyrr,« segði minnisvarðin, »eg eri tann einasti, og í grundini heldur sostatt víða gitni bygdarmaður okkara á at vinna sær heiður og æru eisini aftan á at hann er deyður. Minnisvarði hansara ger nyttu í býi okkara, um enn á eitt singur øðrvísi hátt. Men nú noyðist eg at fara, nú eru bert fimm minuttir eftir og mær dámar ikki at vera ov seinur aftur.«

So fylgdust vit oman eftir gøtuni, og meðan vit gingu, spurdi eg hann, um hann

eisini noyðist at sita uppi á stættinum regndagar.

»Nei, ikki um tað verður ov mikið grovt samregn,« segði hann, »men er tað bara sirm ella driv, plagi eg at lata meg í ein regnfrakka.«

Men henda dagin skein sólin bæði oman og niðan og maðurin kleiv uppi á stættin og settist í ta stoðu, sum myndahøggarin hevði fyriskipað.

»Nú verður annars tosað

um,« helt hann fyri, »aðrenn vit fóru,« at flyta minnisvarðan oman á krossvegin, har koyrt verður oman í býin, tí har er ferðslan so nógv meiri.«

So veittraðu vit til hans-

ara, aðrenn vit settu okkum inn aftur í bilin og hildu leiðina fram.

Hans Thomsen umsetti
eftir Carlo Manzoni

Virkisfúsin ungdómur

Blaðstjórin á 14. September ávarðar (undir »Týsdagshugleiðingunum« 20. januar) mynduleikarnar í Føroyum til ikki at fylgja fótasporum Danmarkar í Skúlamenningini viðvíkjandi venjing av næmingunum til atfinningarsemi. Blaðstjórin sigur m.a. soleiðis: »...Við at útiýsa al'ari eggjan til tað, ið er vakurt og gott og prisverdugt, og við heldur at leggja næmingunum lag á og venja teir til atfinningarsemi, hevur Danmarkin fingið ein í mangar mátar sundurtyntan ungdóm, og vit eru á veg í somu grov...«

Tíverri kemur ikki til sjóndar, hvat blaðstjórin beinleiðis hevur í huga í hesum føri. Men ein kanska ikki heilt skeivur, um ein gitir sær til, at blaðstjórin m.a. her hugsar um ungdómsuppreisturin, ið tók seg upp fyri fám árum síðani. Og tey mongu og ofta høvdu tiltøk, ungdómurinn javnan hevur sett í verk síðani tá, í Danmark sum í vesturheiminum annars, ímóti teimum stóðugt versnandi viðurskiftunum har.

Undir øllum umstøðum kann ikki nakar ivi vera um, at ungdómurinn tey seinastu árin hevur verið meira virkisfúsin enn nakrantíð áður. Ein saman-

B
R
Ø
V

bering millum verisemi hansara hesi seinastu tiggju árin við virksemini hansara fyri bert nøkrum tiggjuárum síðani sýnir skilliga, at hansara tiltøk í dag yvirhøvur eru fleiri ferðir meira umfatnadi og meria politiskt og sosialt málrættaði enn tey undanfarna árin.

Ungdómurinn, serstakliga studentaungdómurinn, hevur mótmælt teirri einvísu indoktroneri í skúlnum, og stundum í fleiri dagar sett einstakar hægri lærustovnar fyri at mótmæla teirra íbúðarneyðni og teimum okrusprismum, ið eru á leiðubúðum. Og hann hevur skipað seg í kravgongur so stórar, sum søgan bert einstakar ferðir veit um at siga, og sum fara at standa sum týðningarmiklar hendingar í søgu manna. Alt hetta til mótmælis móti órættvísinum. Ímóti

teirri eindaleysu útsúgvingsi av triðja heiminum, sum t.d. Verðisbankin stendur fyri. Til mótmælis ímóti tí barbariska stríðinum í Vietnam, sum amerikunum stoðu fyri, og avrættlingum av framburðssinnaðum fólki í Spania, framdar av hograsinnaðum valdsharrum — fyri bert at nevna einstök dømi.

Hvussu skulu vit nú lýsa hendan ungdóm? Sum sundurtyntan? Nei.

Hvar skulu vit finna orsøkina til hesi tiltøk ungdómsins? Í teirri uppaljing skúling gevur í atfinningarsemi? Nei, heldur ikki.

Rákið gongur tann vegin, at alt fleiri ung ikki longur vilja sita hendur í favn, ella við reyðum kynnum og boygdum hovdi spyrja mynduleikarnar og teir ráðandi, um teir vilja geva fólkinum sámulig kor, um teir ikki vilja taka av fasistisk stjórnarlog ella steðga imperialistisku stríðinum. Og hetta er ikki at siga seg harman um.

Tað ber heldur ikki til at lasta skúlans uppaljing av ungdóminum til atfinningarsemi fyri hesa gongd. Vil ein gera tað til aðaltáttin, so er ikki ov nógv sagt, at ein fult og heilt hevur mist tey sosialu og politisku viðurskiftini, ið liggja sum grund, úr eygsjón. Tí er tað

nakað, sum fær ungdóm eins og fremst tey sosialu viðurskiftini, hesi liva undir, og so tann fatan, hesi hava av búskaparlígu og politisku støðuni í sínum egna landi og heiminum annars. Og tað eru hesi viðurskifti, at blaðstjórin á 14. September átti at sett koyrilin á, og ikki á uppalingina til atfinningarsemi.

H. A. J.

Framhald frá síðu 6

um til Angola er hildið aftur. Aðrenn tann 25. apríl 1974, tá herovastar í Portugal tóku ræði, vóru bert 120.000 limir í arbeidararørsluni. Síðan hevur rørslan roynt at fingið arbeidarar at innlima seg, men strítið hevur gingist. Ídag eru 150.000 organiseraðir.

Rímilig ynskir

Formaðurin í LO, Thomas Nielsen, heldur, at ynskini frá MPLA eru rímilig. Hann sigur, at danska arbeidararørslan má vera áhuga í at rætt lag kemur í Angola. Hann sigur, at danska arbeidararørslan hevur samhuga við kammeratunum frá MPLA, og at hann fer at tosa við uttanríkisráðharran K. B. Andersen um málið. LO fer annars at royna at fáa humaniterar felagskapir at veita hjálp — eitt nú Reyðakross.